

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

Перспективи банківського сектору – погляд регулятора

Дмитро Сологуб
Заступник Голови Національного банку України

Київ, 19 жовтня 2017 року

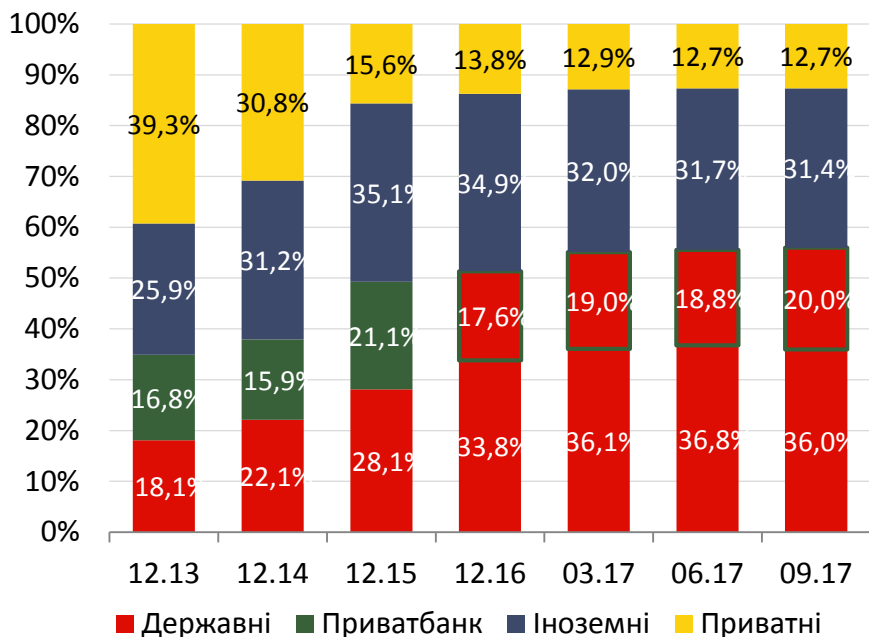
Резюме

- Структура сектору стабілізувалася та суттєво не зміниться до приватизації держбанків.
- Внутрішні ресурси - депозити населення та бізнесу - головне джерело коштів для банків, зовнішнє фінансування відіграє дедалі меншу роль у фондуванні.
- Домінування на ринку державних банків та висока частка недіючих кредитів – ключові системні проблеми сектору у середньостроковому періоді.
- Ставки за депозитами продовжують знижуватися до історичних мінімумів, драйвери здешевлення – державні банки. Відповідне зниження ставок за кредитами можливе протягом 12-18 місяців.
- Іпотечне кредитування відновлюється, роздрібне кредитування має значні перспективи зростання. Натомість відновлення корпоративного кредитування відбуватиметься повільно.
- Стабілізація у банківському секторі дає можливість системного впровадження рекомендацій Базелю III та європейських директив.
- Регулювання з боку НБУ буде спрямоване на попередження ризиків – як на рівні окремих банків (SREP, регулярне стрес-тестування), так і на рівні системи (макропруденційні інструменти).

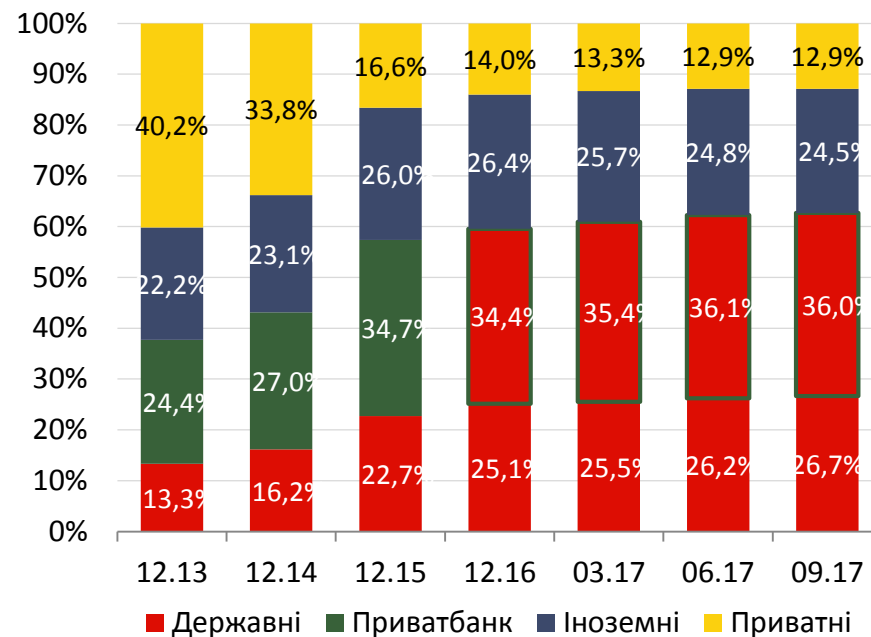

«Старі» держбанки збільшують частку на ринку

Чисті активи за групами

Депозити населення за групами

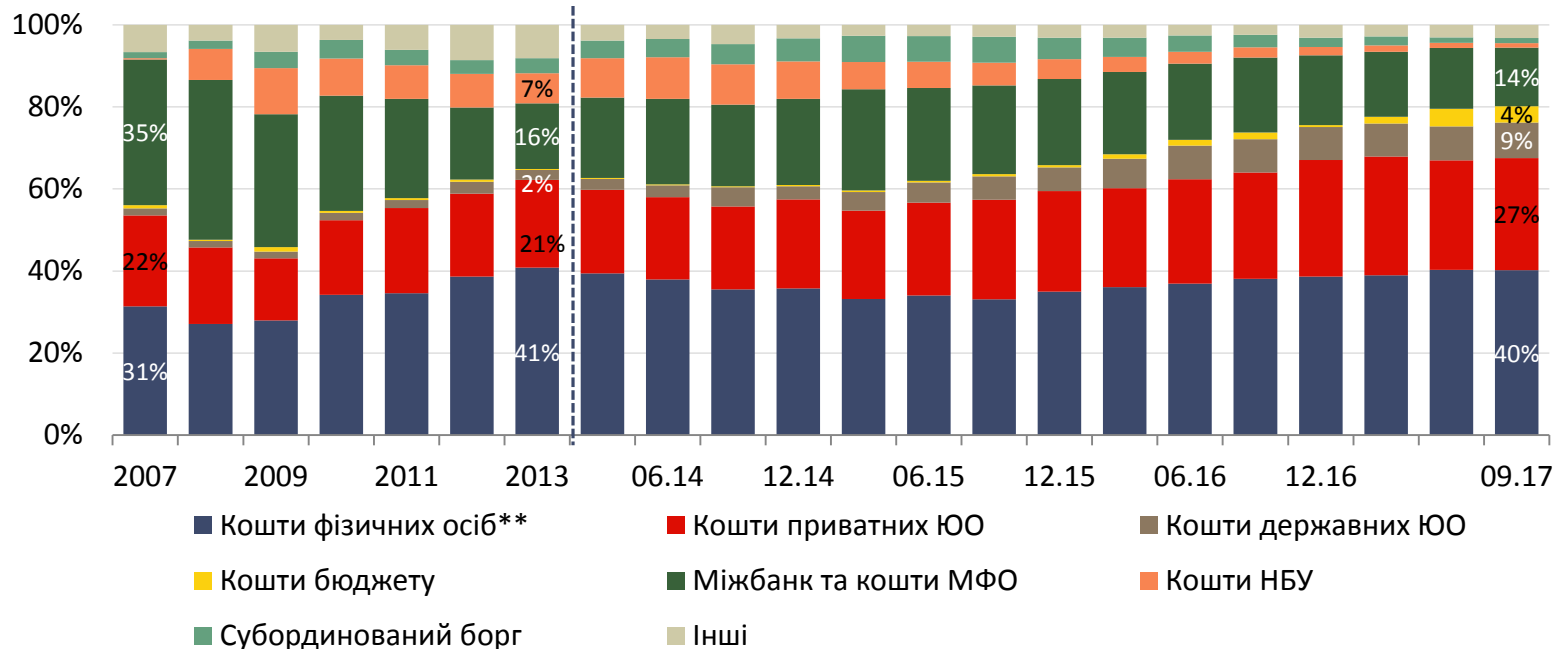

- Після завершення розчистки банківського сектору і націоналізації Приватбанку помітних змін структури банківського сектору не очікується.
- «Старі» держбанки збільшують частку ринку за активами та депозитами. Але у чистих кредитах найбільша частка в іноземних банків - 44%, у державних, разом з Приватбанком - 38%.

У структурі фондування домінуватимуть кошти населення та бізнесу

Структура зобов'язань банків*

* з нарахованими відсотками, ** включаючи ощадні (депозитні) сертифікати

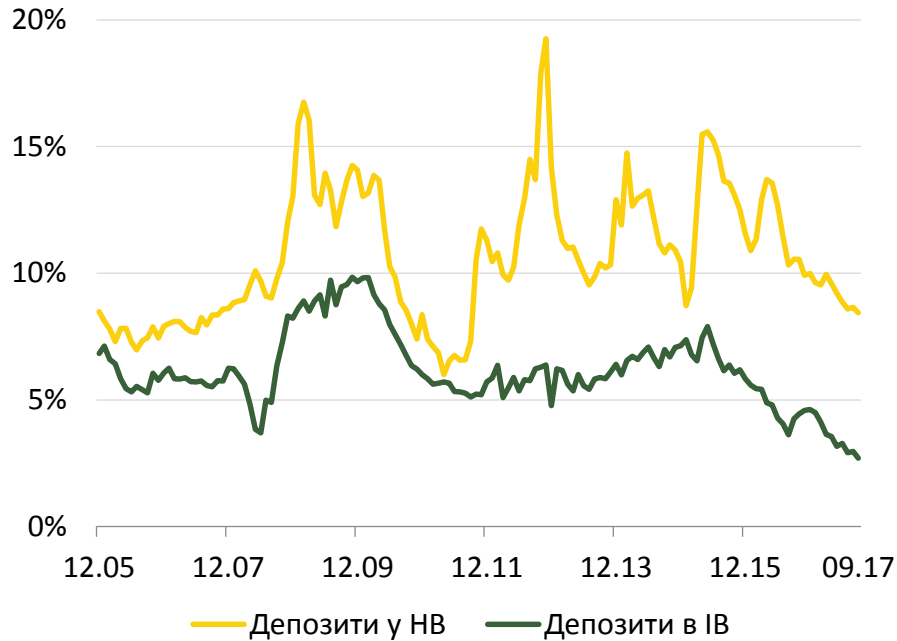
- Депозити населення та корпорацій будуть основною ресурсною базою банків протягом наступних років. Зовнішнє фінансування лишатиметься обмеженим.
- Внутрішнє фондування переважно короткострокове та дороге, що створює ризики ліквідності та прибутковості для банків.
- Банкам необхідно більшою мірою диференціювати ставки за короткими та довгими депозитами.

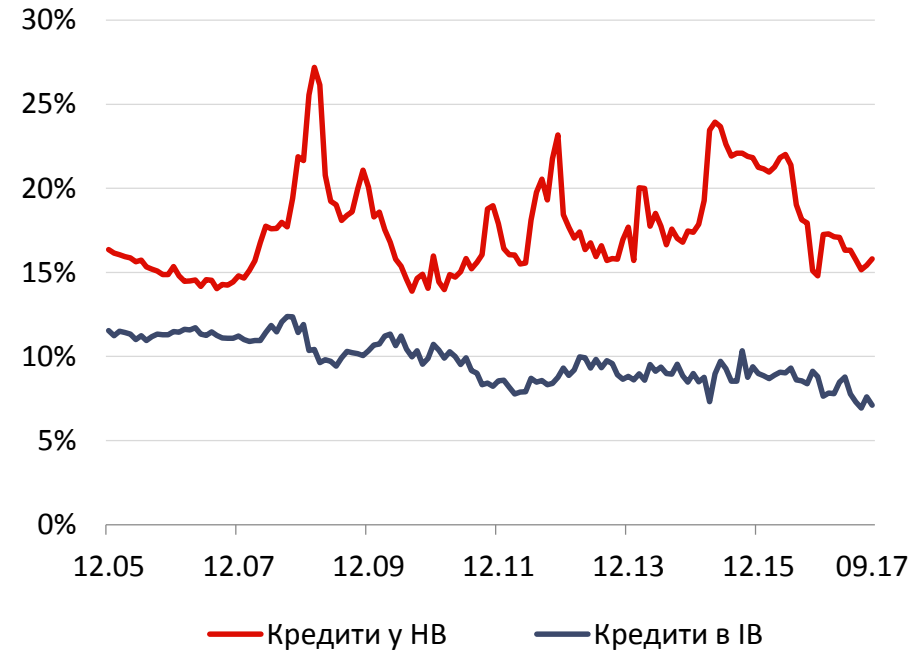
НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Ставки за депозитами та кредитами близькі до історичних мінімумів

Процентні ставки за депозитами*

Процентні ставки за кредитами*

* середньозважені ставки СГ та ФО

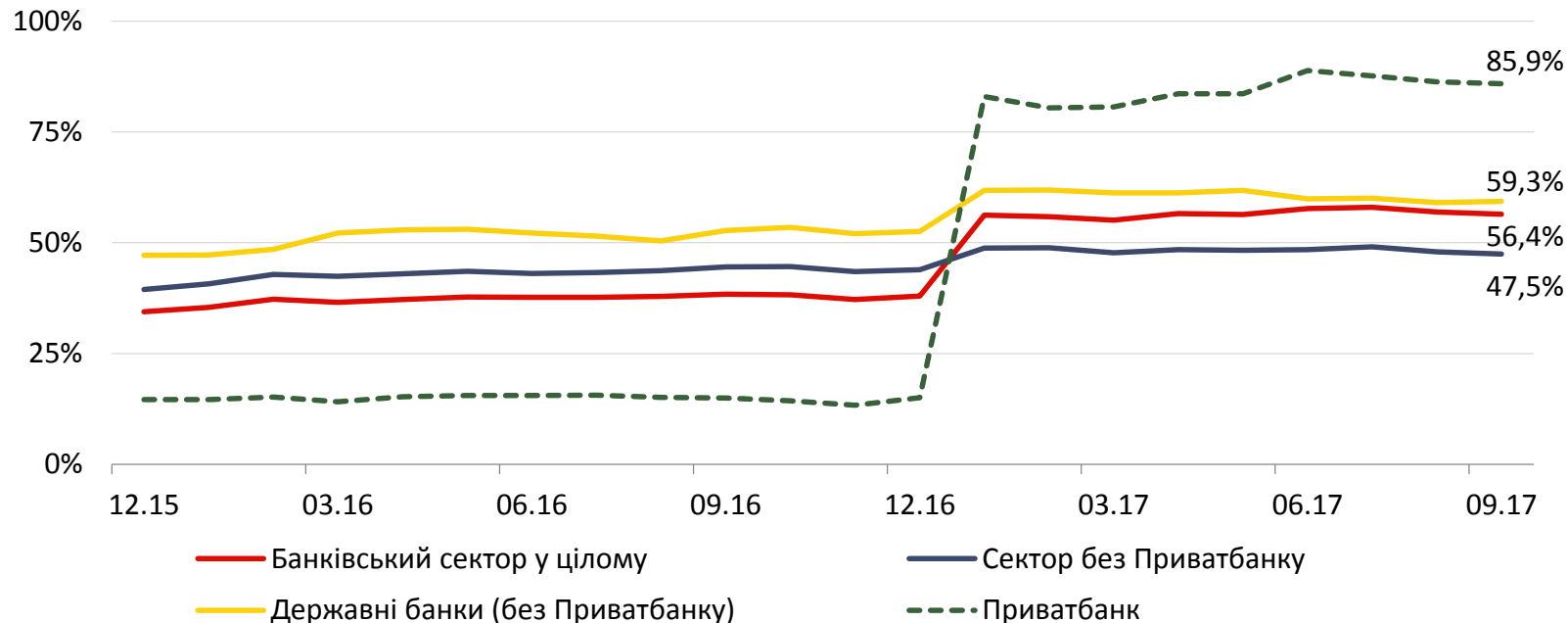
- Процентні ставки за депозитами у інвалюті перебувають на історичному мінімумі, за гривневими – на найнижчому рівні за останні 6 років.
- Триває зниження ставок за кредитами, за рік-півтора історичні мінімуми буде оновлено.

НАЦІОНАЛЬНИЙ
БАНК
УКРАЇНИ

Низька якість кредитного портфеля потребує системного вирішення

Частка NPL у портфелях банків*

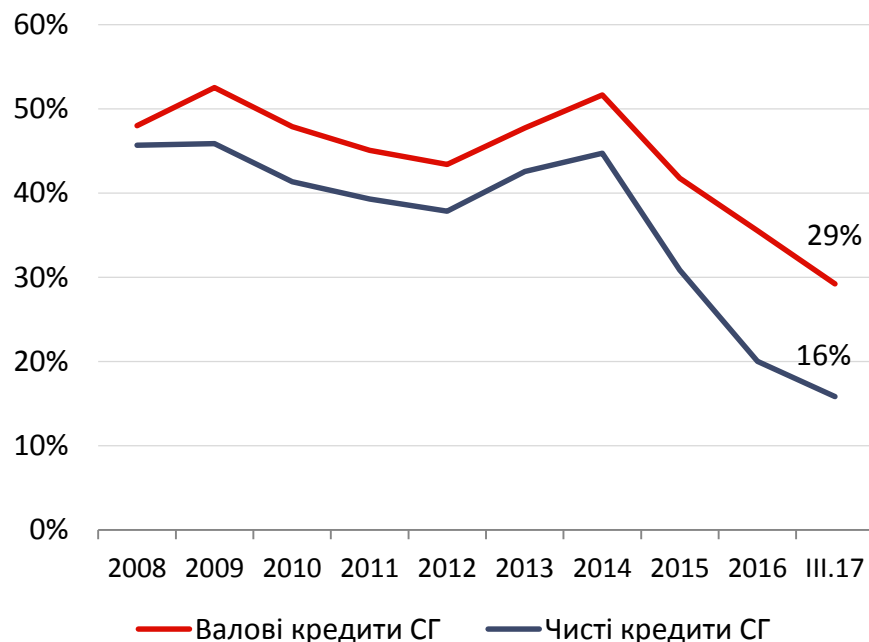
* без позабалансових рахунків, включно з міжбанківськими кредитами

- Зростання частки NPL сектору у 2017 році зумовлено визнанням реальної якості портфеля Приватбанком та приватними банками.
- Низька якість кредитного портфеля – системна проблема, що не має миттєвого вирішення.
- Насамперед потребують покращення портфелі державних банків, частка NPL у яких найвища.

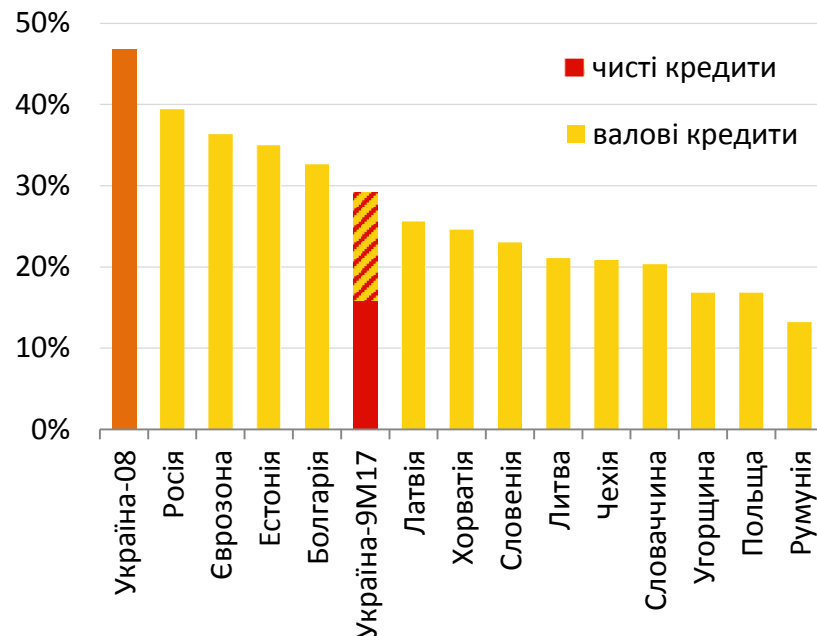

Корпоративні кредити - обмежений потенціал, повільне відновлення

Рівень проникнення банківської системи, % ВВП

Кредити НФК до ВВП*

* Станом на 01.01.2017

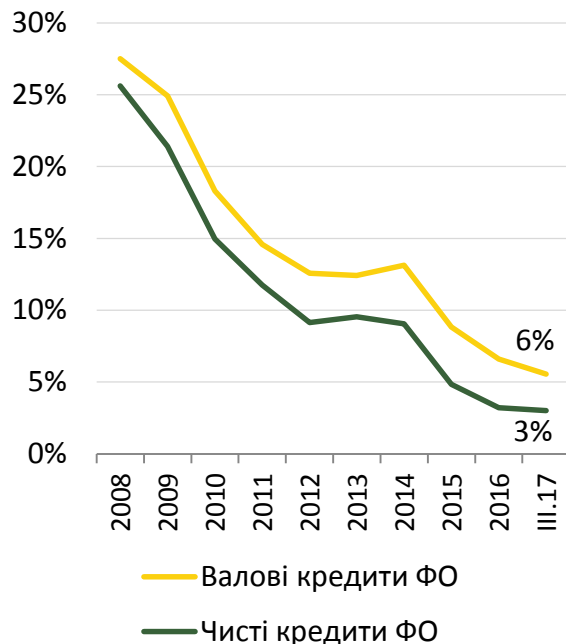
Джерело: ЄЦБ, Евростат, НБУ, центральні банки

- Корпоративне кредитування було практично нульовим протягом трьох останніх років за винятком альтернативної енергетики.
- За співвідношенням загальних кредитів до ВВП корпоративний сектор виглядає закредитованим, але після вирахування резервів під старі проблемні кредити показник близький до середнього у ЦСЄ.
- Динаміка відновлення корпоративного кредитування буде повільною. Основний потенціал нового кредитування – в сегменті середнього бізнесу.

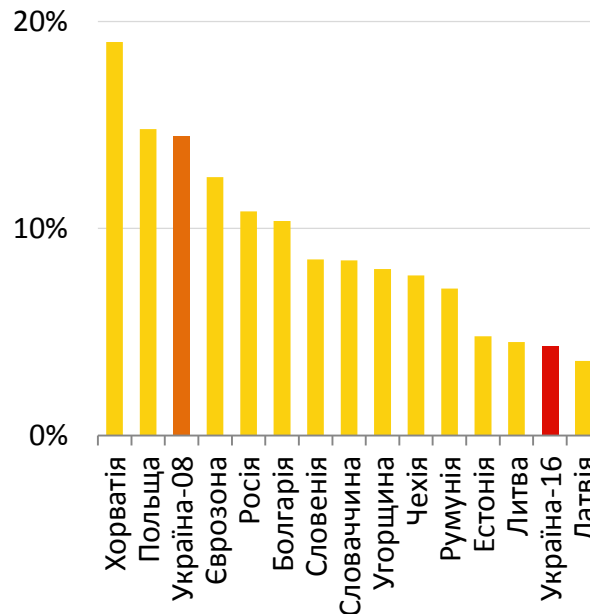

Роздрібні кредити мають великий потенціал зростання

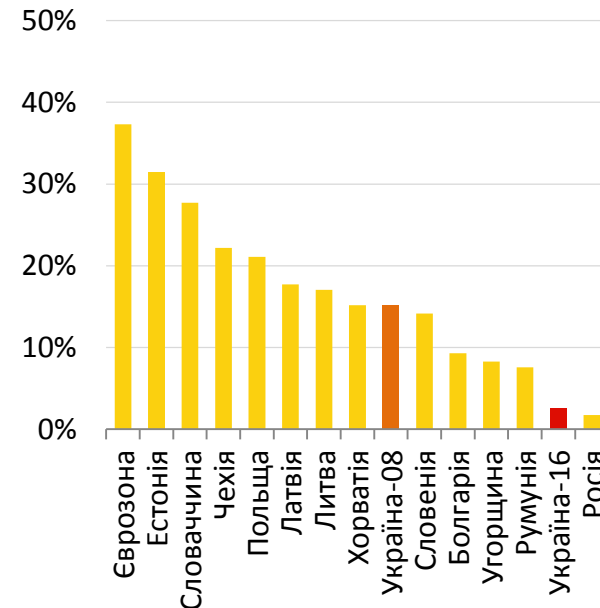
Рівень проникнення банківської системи, % ВВП

Споживчі та ін. кредити домогосподарств до ВВП*

Іпотечні кредити домогосподарств до ВВП*

* Станом на 01.01.2017

Джерело: ЄЦБ, Евростат, НБУ, центральні банки

- Співвідношення чистих кредитів населення до ВВП на історично низькому рівні, головним чином через проблеми зі старою валютною іпотекою.
- У іпотечному сегменті нове кредитування почало зростати минулого року. Наразі переважна більшість банків, які надають іпотеку, виважено ставляться до ризиків і контролю за позичальниками.
- Споживче кредитування почало відновлюватися у 2017 році. На сьогодні це сегмент з найбільшим потенціалом зростання, але ризики можуть потребувати додаткової уваги регулятора.

Нові вимоги до капіталу та ліквідності - roadmap

№ п/п	Показники	Заходи	2015	IV кв. 2016	2017	2018	2019	2020
1	Показник LCR (короткострокової ліквідності)	тестові розрахунки, розроблення НПА запровадження нових вимог						
2	Показник NSFR (довгострокової ліквідності)	тестові розрахунки, розроблення НПА запровадження нових вимог						
3	Буфери капіталу	прийняття НПА активація буферів						
4	Нова структура капіталу	розроблення НПА тестові розрахунки запровадження нових вимог				ТВА		
5	Вимоги до капіталу для покриття операційного та ринкового ризику	розроблення НПА тестові розрахунки запровадження нових вимог				ТВА		

- Стабілізація у банківському секторі дає можливість системно впроваджувати стандарти управління ліквідністю та вимоги до капіталу відповідно до європейського законодавства (пакет CRR/CRD IV) - на основі рекомендацій Базелю III.
- НБУ співпрацює з експертами Світового Банку та погоджує нові вимоги з МВФ. За окремими позиціями впровадження буде здійснюватися з урахуванням національних особливостей, що дозволено CRR/CRD IV.
- Нові вимоги до капіталу та ліквідності готуються завчасно (за 1,5-2 роки до їх обов'язкового виконання), передбачено тривалий тестовий режим.
- З наступного року набере чинності новий норматив короткострокової ліквідності LCR.

Регулювання матиме на меті попередження ризиків банків та системи

Нові інструменти оцінки ризиків окремих банків

Щорічне стрес-тестування

SREP

Оцінка життєздатності банків

Макропруденційні інструменти

Інструменти капіталу

Інструменти ліквідності

Секторальні інструменти

Буфери капіталу: контрциклічний, системного ризику, системної важливості

Коефіцієнт покриття ліквідності (LCR), коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR)

Співвідношення основної суми кредиту та ринкової вартості забезпечення (LTV), співвідношення виплат за кредитом та доходу (DSTI), секторальні вимоги до капіталу

- Нові інструменти оцінки банківських ризиків: мікропруденційні – SREP, регулярне щорічне стрес-тестування, оцінка життєздатності.
- Макропруденційні норми та вимоги базуватимуться як на оцінці системних ризиків, так і на результатах оцінки ризиків банків.